

تقوا ہونے اور وہ یہی ہے

کہ تقوا اور دہکتا ہے

تقوا اور ہاتھ ہے

فہم والناسمہی کتب

لہتیف مہمہ

لەتێف هەلمەت

ئەوهۆنراوهییهی
کەتە واوئەبی ویتە واوئەبی

CHAIK M

چاپخانەیی "اڤواوئەش"

بغداد - ۱۹۷۹

بهه مو و ره خنه گریکی راستگو
بهه مو و نو و سه ریکی راستگو
بهه مو و کچیکی دلسوزی :
وشه ی جوان و
راستی . . .

به و : مامۆستایانه ی
قوتابیان به قسه ی خوش و پیکه نین و زانیاریی و
له سه رخوییی په روه رده ده کهن . . . نهک به دارو
فه لاقه و جوین و لیدان . . . !

وہك ھەر روہ كه كیوییلە یەك رۆژی لەرۆژان
رووامو لە بیخی ئەم خاكه فیئكەدا بنجیم
گە لالە كرد

منالیکى زۆر لاسارو چه مووشو بهختیار بووم . .
منال نه بووم

شای جیهانی بیسنووری خووشی و ئاسوودەیی
بووم

دایکم لەرادە بەدەر خووشی دەویستم و نازی
دەدامی و منیش بەجۆریك دایکم خووشدەویست
کاتی که نه خووش دەکەوت

نانی دەستی ژنه دراوسیکەمانم نه دەخوارد . . .
ھەر خواردنیك بۆنی دەستی دایکمی لی نه هاتایه
من بیزم لی دە کردەوه

که دایکم مرد . . . ئەو جیهانه گەورەیه رووخا
که من شای بووم و ھەموو سووچیکى

لەژیر رکیفی دەستە بچکۆلەکانی مندا بوو . . .
داری ئەو خەونە سەوزانە کەرپوویان کردو
ھەلپرووقان

که من پیا یاندا هه لده گزام و
به ره نه فسانه یی و مزره کانیا نم ده خو اردو
جوړ که کانی دلم لی پرده کردن . . .

له قوولایی برینیکی گه وره دا وهك كو له وژی ژان
چه قیم و جیهانه له نه خشه دهر کر او ه که م
لاوانده وه و هوون هوون گریام . . . و
زه ویم کرد به دارستانی فرمیسک . . .

نه ی کچه هه وره که

تو دایکم نیت و

من ریژو بایه خی نه ندازه ی پیروزی دایکمت
ده ده می . . .

تو بونی بارانی نه و کیوانه ت لی دی و

منیش بارانه کیویله م خوش ده وی و

هه رچه ندی شیت و تور په

حه ز ده که م هه رباری و هه رباری و

بونی هه مو و لو و تکه به رز به رزه کانم بو بیننی و

ته پو توژی دهر به دهری رو خساره ماندو وه که م

بکوژینیتته وه . . .

ئاي . . . دەرگا له دلہ دامه خه . . . مه . . .
ئەم چۆله که پەرە وازە یه
له خۆت دوور مه خەرە وه . . . !
کچی ئەم چۆله که پەرە وازە یه . . .
دلە . . . دل . . . خو میس نیه . . . !
. . .

تۆ له زمانی شه پۆلی ویلی گیانی
شاعیریکی سەرەرپۆ نازانی و
منیش ناتوانم گۆرانی دلیک بکوژم
که تامه زرۆی په له هه وریکه
بۆنی بای کوستاننی لی دی . . . !

که به یانیان شه قه ی شابالی خوریکی نوی
هه وری خه وم داده مالی و به هیشدوی

بزهی جییر

چاوه ماندو کانم قورس ده کات
خه هیککی واسه یر به سه رما داده باری
واهه ست ده که م که ئافرته بو شاعیر
له نان و ئاویش ... پیویستتره ... !

• • •

کچی ئی ده وهره

باله نیوانی ماچیک و ماچیکدا ... گولی

ماچیککی تر بچینم و

وه کو کورپه شو انکاره کانی کوستان ...

گوراننی په مه بیت بو بلیم و

ته زووی فیئکی له زه تیکی سه وز

له چاوه خه والووه کانت بدزم و

له شیعره کانمدا حه شاری دم ... !

(۳)

ئای که جار جار له ژووره قه فوزه که مدا
کروشکه ده که م و
هه لده توو تیم . . .
حه ز ده که م :
دلیم . . .

وه کو پارچه یه گوشت
بخه مه بهر پشیله برسپییه که ی
پشت ده رگا که . . .
بائیتر گورانى بو کچیک
نه لى

که جیگای شاعیریک
له دلیدا نابیتته وه . . . !

نه وشه جوانه كان نير گزنو
نه منيش ئيستا مناله شهرمن و لاساره
شهراني يه كه ي

جاري جار انم
تا به پي خاوسي نه و كه ژانه بگه ريم و
هه موويان يه كه له چن كه م
نه و وشانه ي من ده مه وين
كو تره كيوي له ن - نه ته پكه ي خه يالم ده يانگري و
نه ده سته موش ده كرين
. . . .

ئيوه نه ي وشه جوانه كان
بو چي له گه ل سر په ي هه نگاوه كاني مندا
پول پول ده فرنو
له قوزاخه ي هه ووره دووره كاندا
خوتان ده شمار نه وه ؟
ناتانه وي له خوره تاوي پر چي كچيكي شلكدا
زستان يكي دوورودريژ
هيلا نه تان بو بدوزمه وه ؟

ئاي ئهى وشه جوانه كان
كه ئيوه هه لده فرن و خو تان بزرده كه ن
دلى چل چلى شاعير يك
به دو اتاندا سه راسى ده بى و
سوور يژه ي ئه وينىكى سهخت
ناخى ده سمى و
گرنج گرنجى ده كات ...
ئه و شاعيره ده ناسن ... ؟

که داریکی سهوز ده بر نه وه
هه زاران پاساری به دوایدا
گریان ده بارینن و خه میکی چه ور دایان ده گری
به لام که من ده مر م

نه دایکم هه یه . . . پر چم بو بر نی و
بملاوینیتته وه

نه وینه یه کیشم له جانتای کچیکی جواندا
به جی ده مینی

هه مو و نه و کچانه ی که خوشم ده وین

روخساره ناشیرینه جوانه که م و
له شه لاوازه که م . . . له یاد ده که ن و

شیره کانم ده خویننه وه و

هه ر ناویشم نازانن

. . . .

هه مو و شاعیره کان

به مه ره که ب هونراوه ده نووسن و

باسی سایه قه ی چاو و

خه رمانی قزی دلداره کانیا ن ده که ن

هه موو دلداره گانیش
هه ر به ماره که ب نامه بو یه کتر
ده نووسن

به لام من به دلۆپه ی خوینی جه رگی خۆم
شیعر بو چاوی نه و کچانه ده نووسم
که خوشیان ده ویم و
خوشیان ناویم
هه موو فارهه نگه کان

بوونی ماره که بیان لی دی
به لام هونراوه کانی من
بوونی خوینی خۆم !

کی وه کو من
گولی وشه

له خوینی دلی خوی
تیر ده کات !

که به ناو دارستانی
فهرهه نکه له کاندایا . . . گوزهر ده کهم
هه زاران وشه ی چۆله که
له ئاسمانه خه رمانه کانه وه
داده بارنو

ده بن به شیعیری ئاگرو
له سه رلقه زیپره کانی دلمدا
هیلا نه ی خۆیان
به په لکه زیپرینه ی شادی ده چنن و
خۆیانی تیا مات ده کهن . . .
ئای - ئاخر مه لی شیعیری ئاگریش
له ته پکه و . . .

داوو

یاساوت

سپل ده کهن . . . !

شەوان خەو دەبینم ...
دەبمە پەپوولەو لەژێر پرچی کچە پەری بە کدا
دەنووم ...

هەرچەن گۆرانی بو دەلیم
گویی لە دەنگم نیە ...

کە دەس دەکەمە ملی
دەدا لەشەقە ی بآو
لە کاکیشانی ئاسمانی خەوتە مینەو
دەمخاتە خواری ...

خۆ من هەرگیز لەمردن ناترسم
بەلام ئاخ ئەی خەمە سەختە کە ی ژیا نی چۆل و
هۆلیم ...

کە من مردم ...
کە من لەعەزرەتی مانگەشەوی چاوی کچی کدا
سویم بوەو و ناودەمم ژەنگ دایگرت ...
ئیتەر ئەوسا کئی وە کومەن
گۆرانی بو دار بەروو دەلپت و
کئی وە کو من چۆلە کە کانی کوئیستانی

خۆشده ویتو

کئی وه کومن بهزه نگو لهی خوینی خوی
هو نراوه بو خوشه ویستی ده نووسیت ... ؟

♦ ♦ ♦

ههزاران ههزار تاسه ی ناسک له ناو دلمدا

په له قازهی ده رچو و نیانه ♦ ♦

ئاخر نه وانیش حه زیان له مانگه شهوی

کو یستانه و تینووی به فراوی ئه و که ژو

کیوانه ن

به لام ئاخ له بهردی دارلاستیکیش ده ترسن ♦ ♦ !

♦ ♦ ♦

کچی گهر نابی به په له هه ورو

به یانیانی هه رچوار وه رزه که

ماچه کانت به ناو ده ممدانا پارینی

تۆم خوش ناوی ♦ ♦

کچی نه گهر نابی به هه نگه و

شه کری هه موو گو له کیویله کانم بو نادزی و

له ده ممدانا نایتو ینیتته وه

تۆم خوش ناوی ♦ ♦

♦ ♦ ♦

که منال بووم هه ر نیوه شه و یتک
له ده رگا که مانیان بدایه . . . ده مووت :
— دایه گیان مه یکه ره وه . . . دیوو در نجن هاتوون
من بدزن . . .

ئیستاش له چه رخیکدا که هه موو شه قامه کانی
شانهی زاوژی دیوو در نجن . . .
دلّم وه کو کیویکی ئاسنین
به کۆلّمدا داوه و

له ده رگای دلی ئەو کچه جوانانه ده ده م
که ده مناسن و نامناسن . . .

کچیک نیه . . . له م شاره شوو شه یه دا
له دلی خویدا بمشاریتته وه و

له قامچی و گورزی ئاگرینی ته نیایی بمپاریزی .
کچیک نیه . . . پر چه که ی بو په ره سیلکه ی
شیعره تازه کانم

بکاته هیلانه . . .

هه ر کچیک نیه . . .

هه ر نه بی پر چه که ییم بو بکاته سیداره . . .

نهء کچیک نیه هه ر گویم لی بگری . . .

ئه مه دیوو در نج نیه که له ده رگای به ردی

دلده کانتان دهدا . . . نهی نازداره کان . . .
شاعیره . . . شاعیر !

زۆر جار سەرنجى خەست و قوولم
لە كچىكى جواندا دەتۆيىمەو
واهەست دەكەم كە دەلى :

— ئاي لەم كورپە لاوازە سەردانەھيىنراو
چەند بى شەرمانە تەماشىا دەكات
دەلىي بازەكەوى ئەو كىوانەيەو
لەگەل بەفرى بەرمانگەشەودا
دەدارى دەكات . . .

ئىتر منىش شەرمىكى خەست ئەمووشى و
دۆپ دۆپ . . .
دۆپ دۆپ . . .
دەتۆيىمەو . . .

ئاخر من تاكوكەي ھەر بتۆيىمەو . . .
دارستانى دەربەدەرى زەنگۆل زەنگۆل
ھەلمىزى . . . ؟

كچى پرچى تۆنەبى ھەموو دارستانەكانى زەوى
بۆنى خويى سووتايان لىدى و
تامى خۆلەمىش دەدەن . . .
. . .

ئاوارەم و خۆزگەي گەورەي ئاوارەگان
ماسىيە كى ئەفسانەيى يەو
نە بە تۆر دە گىرى و
نە بە بە نجىش
كاس دە گىرى ! . . .

دەدارم و دەزگىرانى دەدارانى ولاتى دەربەدەرى
متورفە يە كى چەشم بە ندەو
بە هيچ زەرە بينىكى قەدەغەو نا قەدەغە
هەر گىزاو هەر گىز
نابىنرى و نادۆزرىتەو . . .
ئائەو تا . . .

لەسەر تاجى دەربەدەرىمدا
داستانى ئەو ئەو وىنە هەلدە كۆلم
كە دوایى نایەو
گۆرانى قەرسىلىيى
ئەو روو بارە تىشكەي
كە لە گوندى دەلما هەر هارەي دى و
هەر گىز نابى بە زىخ و چەو
دە نوو سەمەو . . . !

ده ریا هه نگوینه ره نگاوره نکه کانی

کیشوهری نه پینراوی دلم

قوولایی به کی هه به

نه پاپوره ئاوریشمه کانی په لکه زیرینه کان

په ی پئی ده به نو

نه وشه نه هه نگو ماسییه کان ده گه نه بنی . . . !

ئاسو پشکو کانی ناو ئاوینهی خه ونه به ره لا کان

دوورایی به کیان هه به

نه ئه ستیره وشه کان ده توانن لانهی تیا بکه ن . . .

نه مانگه ده سکرده تیرره وه کان

ده یدوز نه وه . . .

منالیش زار او به کی هه به

نه دایکی فییری ده کاو

نه شاعیره کانیش لیئی تی ده گهن . . .

ئه و په نجه ره نهینی یانه ش

که له دوور گهی سه ره هه وره که مدا

تر یقه ی پیکه نینیان دی

له کو تری شیهر زیاتر

که س هاتو چو یان لیوه نا کا . . . !

زەوى دەسوورپىتتەوہو
منیشش . . . نیشتمانم خوش دەوی . . .
من گول لە ناو لە پی ئەم زەوی گەورە یەدا
دەچینم و
زۆردارو ئیمپیریا لیزم و زایۆنیزمی جیہانی
بارووت و بۆمباو رقو کینە . . . !
. . .

من کۆتری سپی لە ئاسمانی گیتی دا
بەرەلا دە کەم و
ئیمپیریالیزم و
زایۆنیزم و
سەرما یە دارە کانیش
پۆلە فرۆکە و ئاگر . . . !
ئە ی زەوی یە سوو تاوہ کە ئەوہ تامن
تۆزقال تۆزقال پرزۆلە کانت
لە گەردە لوولە کاندە کۆدە کەمەوہو
لە سەر ھەموو تاشە بەردیکدا
ژمارە ی تاوانە کانی

ئەو ژەنرالانە دەنووسم
كە لەشەری یەكەم و دووهمی جیھانیدا
تۆیان كەول دەگرد
ئەو زەوی یە پیرۆزە كە
ئەو ولاتی دلداره ههزاره كان !

گه منال بووم خانوچگه م بهورده بهرد دروست
ده کردو

منالانی له خووم گه وره تر ده یان روو خاند . . .

نه مشه و خه ویکی خوش و ناخوشم بینی . . .

منال بووم و خه ریک بووم به بهردو که

خانوچگه یه کم هه لده چنی . . .

به رله وهی ته و اووی گه م

فیلیک به ویدا تییه ری و ویرانی کرد . . .

پار بوو . . . نازانم پیرار بوو . . . خه ویکی

ناخوشترم بینی . . .

« خانو که مان بهر بر ووسکه که وت و

هو نراوه کانم بوون به خو له میس . . . »

— بشی تر و میا یه ک نه بی

نه م نه وینهی دلت هه لمژی و

هه مو و گه را کانی را بمالی . . . ؟

نه ی بشی شرینقه یه ک نه بی

نه م ورینه نائاسایی و قورسانه ت

قه لاجو کات

ئەي شاعيره دل باخي زامه گه ؟

• • •

كچى ئەشى داهۆلىك بتوانى

ههزاران ههزار سويسكه و كلاو كورپه

له خه رمانىك دوور بخاته وه •••

به لام هيچ داهۆلىك

لانه به پهره سىلكه ي شيعرى ناو دارستانى

پرچه كهت چۆل ناكات •••

نا دایه گیان هەر گیز مردن روخساری تۆ
کۆن ناکات و

له منی ناشاریته وه و

بزری ناکات . . .

تۆ هەر تۆیت و

منیش هەر خوشتم ده وی و

روخساره له ئه لبووم ده ر کراوه کهت

به په نجه شیته کانم له سه ر داره کانی

هه مو و جیهان . . هه لده کو لیم و

ده سستی له زنجیر را کردووم

له نیوانی هه ردو کماندا

ده کهم به پردیکی نهینی و

سای کیلی لاشنه زینده به چال کراوه کهت

ده کهم به هیلانیهی کوتری

ئه وینه نه فرهت لی کراوه کهم . . . !

من هه رگیز نازانم
له پایته خته گه وره گه وره کانی جیهاندا
چه ند بنکه ی نهیینی بو دروستکردنی :
بۆمبای ئۆتۆم و

هه لدانی مانگی ده سکردو
که و لکردنی مروقی نازاد یخواز
هه یه و

ناشزانم له دلۆپه ی خوینه هیمنه تو وره که مدا
چه ند نارنجۆکی شیعریی
شادی پزین و
وشه ی بۆمباو
خه ونی چه قوو
خه یالی گول
هه یه . . .

به لام ئه وه نده ده زانم
که زۆرداریک له هه ر بستیکی زه ویدا
چلی دار ده سوو تیینی
هه موو له شهم

تۆزقال تۆزقال ده بیته بارووت
که کچیکی جوانیش ده بینم
هه موو له شم
ده بیته رهزو باخی هه نارو
ده میشم ده بیته
هیشووی ماچی
پشکووی شیرین و مزر
! . . .

جا خو من ده زانم نه تو هه تاوی و

نه میش ده وه نم

به لام تو بو من

له هه تاو بو ده وه ن پیو یستتری . . .

هه موو شاعیره کان باسی تو ده که ن و

که س وه کو من تووی خو شناوی

هه موو دلداره کان تو بیان خوشده وی و

که س وه کو من له خوشه ویستی تو دا

نابی به هه وری گولاوو

هیدی هیدی خوی له پرچی چاو که ژالان و

لاجانگی که ژه به فرینه کان ناپرینی . . .

دایه گیان . . .

. . . .

هه ر له بیرمه که منال بووم

خوشکه ناوه نجی به جوا نه مهر گه که م

بوو که شووشه کانمی ده فراندو

منیش له کونجیکی هۆده که ماندا

ده گریامو ده مشریخان . . .

ئەمپۇش گەورە بوومە و
لە دوورگەي بى سىنوورى ئاوارە يىمدا
بۇ خۆشە و يىستىك دە گەزىم
كە رەشە با لىي دزىوم . . . !
ئاي خۆ رەشە با :
دلى نيه تا دلدارى لە گەل كچه بالا بەرزە كاندا
بكات . . .

رەشە با دەستى نيه بىكاتە مى نازداران و
لووتى نيه بۇنى پرچى درىزى
ناسكە ژنە كان بدزى و

دەمى نيه گۆي مەمكۆلە **بەلار**
زمانى كچۆلە چاوبازە كان

لە ناو دەمى خۆيدا بتوئىنتە وە . . . و
ناشزانى شەوان لە ژوورە دوورە كاندا و
لە زنجە تارىك و سارده كاندا
لە گەل كچه هەزارە دەست و پەنجە

شەقار شەقار بووە كاندا
رازو نياز بكات و لە ناو سىنگ و مەمكىاندا
بنوى . . .

ئاي رەشە با هەر دلدارىش نازانى . . . !

کچی ئەگەر تۆ ئەبیتتە زووباریکی پچکۆلەو
لەشارە دوورە کەمدا گۆرانى دەلىی
منیش نیوہشەویک
بەزگەخشکی دیمەوہو
ئەو ماسییانە لەشە پۆلە شپرزە کانتدا دەگرم
کە ئەوسا منال بوومو
نەمدە توانی بیانگرم

کام کیو ئەوہندەى ئەو پەژارە یە قورسە
کە زەنگۆل زەنگۆل
دەزیتە چاوی منالیکى شەرمنەوہ
کاتیک کە ماسییە کی پچکۆلانە
لەدەستە لاوازە کانیدا
بازرقە دەداو دەخزیو
خۆی دەداتە دەم
شە پۆلە سەرەرپۆکانی
زووبارە کەى بەرمالیانەوہ !

ئەم وەرزه وەرزی ژانەو چرکە کانی میژوو
وہ کو ھەزاران دەرزی
لەدەلدا سەما دە کەن
کچیی ئەو وەندە بەرقەوہ دلم مە گو شە
نەوہک پەراش پەراش بی و
پارچە چەمووشە کانی لە ناو گوشتی دەستتدا
ببەن بە تووی گولی ژان ۰۰۰
من دەستە کانتەم خو شەووی ۰۰۰
ئاخر ھەز نا کەم دەستە کانت زام بگرن ۰۰۰
دوایی دەستی کئی ئاسوودەیی
لە پرچە دانە ھینراوہ کەمدا بچینی ۰۰۰ ؟

لیم گهری و شه شو و شه کانم
له بونی جوانیت پر کهم و
بیدمه باکوچه ره کان . .
لیم گهری . . ئاسمانی چاوم
له رو و ناکی جوانیت که یل و ته ژری کهم و
بیدمه شماره تاریک تاریکه کان .
لیم گهری خه مه کون کونه کانم
له ژیر پیتدا بسو و تینم و
خوله که وه که ی بده مه ره شه باکان . .
واهه ست ده کهم که شه و
پولیسیک بو دلم ده گهری و
دلم ده بیته په پو و له یه ک و
به گوئییه کته وه ده نووسی . .
پولیسسه که واده زانی گواره یه . .
به یانی که سه یری ئاوینه ده که ی . .
ئه و تا که گواره یه سه رسامت ده گات . .
ده سستی بو ده به ی . .
ده فری . .

تو دہزانی کہ گوارہ نافرپی ..
بہ لام نازانی . ٹہوہ دلی منہ ..
دلی شاعیریکی دلدارہ ..

وشه کانت خوښه وه کو مچور کهي له زه تي
خه وني خوښي به يان يان يکي سارد ..
بوني تو وره ييت خوښه
وه گو ناني گهرم و
منيش وه کو
هه موو مناله هه ژاره کاني کوردستان
حه زم ..
له ناني گهرمه ..
ده تو وره به ..

به مندالی په یینی نازه ل و خوی و توو تنم
تیکه ل ده کردو

جگه رهم لی هه لده به ستو

ده مدا به پیره ژنه دراوسیکه مان

که له و که ین و به ینه تی گه یشته . .

ئیتیر پیره ژنی تایین

له هه موو جگه ره یه ک سلی ده کردو

لی ی به گومان بوو . .

له هه موو جگه ره یه ک ده ترسا . .

له جگه ره ی دایکم . .

له جگه ره ی باو کم

تاوه کو له جگه ره کانی ناو قوتووی

جگه ره که ی کیرفانی خویشی

هه ر ده ترسا . .

ده یووت : (نه شئی شیخ له تیف ده سکاری

کردبی ، به خوا منالیکی لاسارو ناعاله نه ری

خاتوو سه عدیه نه م کورپه ی تو بو وا نارحه ته)

منیش نه مرو : له هه موو وشه یه ک

دەئىسىم . .
لەھەموو وشە يەك سىل دەگەم . .
دەشى : نەختى پەيىن
يا دەمە چەقۆ يەك
يا ، كۆۆ يە بارووتى تىبابى ! . .

(۲۰)

ئەو ەتا من ھۆنراو ەى شە كر
بۆ ھەزارانى زەوى دە نووسم و
خەو بە ئاسمانىكى نوپو ە دە بىنم و
تۆوى گۆرانى و خەونى قەدەغە
لە خاك و خۆلى زەوى و
دلى گەورەى منالە لاسارە كاندا

دە چىنم و

شىعرە قاچاخە كانم

لە زمانى چەوسا ە كاندا دە شارمە ەو

سەيرى شە پۆلى ھەتا ە دە كەم . .

بە لام ئاى بۆمباى ئىمپىريالىزم

زەوى دە كاتە باخچەى خۆلەمىشىكى چەورو

خۆرىش لە قەفەزى دوو كەلىكى بى سنوورو

رەشدا ، بالبەست دە كا . . !

ئاى ، ئەى زەوى يە سووتا ە كە . .

خۆشەم دەوىى ھەتا خۆشەوىستى كۆتايى دى . .

تۆش ئەى ھەتا ە ون بو ە كە . .

گۆرانىت بۆ دەلىم ھەتا ە كو وشە تەوا ە بى و

زمانم ە كو لە تە سا بو ونىكى كۆن دە تۆيتنە ە . . !

چه ندی بلی من ، رقم له بویه و ، چاو
رشتن و وئارایشت کردنی وشه یه . .
ئه ویش بۆ ئه وهی وشه ش وه کو
شیوهی جل و بهرگ و روخساری هه ندی
کچۆ لهی نه فام و ، ژنی سه رلیشیو اوو
که نجی بهر له . .
له مۆ دیکاری و ئه ته کیتبازیدا
نه شیوی . .

هه ندی می چ ژن و چ کچ
وه کو ئاوینه وشک و زرین و
قۆ پیکاری ده کهن و
هه ر ئه و شتانه له پیاودا به دی ده کهن
که له ئاوینه دا به دی ده کرین . .

هه مو و ئاوینه کان
ناپاکی له من ده کهن . .
روخساره له خه مدا سیس بوه کهم و

ره ننگ و رووه

تیر بووی زامی ئاواره یی و گره یی

دهر به دهری یه که م و

له شه لاوازه که م . .

ده نوینن و

هه مو و لایه نیکی جوان و ناشیرینی

رواله تم دهرده برن . .

به لام ، هیچ ئاوینه یه ک

شاعیریتیم نا نوینن و

نازانن پشکوی چه ند هونراوه ی هه نگوین

له دلما پیده که نن . .

هیچ ئاوینه یه ک جیاوازی له نیوانی

شاعیریک و جه ندورمه یه کدا

ناکات . .

ئای ئاوینه چه ند ناپاکی له گه ل مروقددا ده کاو

ئه و چاوانه ش چه ند کوت و کویرن . .

که هیچ شتیکی تر

له دارستاندا به دی ناکه ن و

نایدوژنه وه ، جگه له :

سه وزایی داره کان ! . .

بەرد نەھەست بەخەم و نە بەشادی ناگات
بەرد کەسی خۆشناوی و
رقیشی لە کەس نیە . .

بەرد دلی نیە دلداری بکاو
دەستی نیە رازی دل و نامە و هۆنراوە
بۆ دەزگیرانە کە ی بنووسی و
کۆلان بە کۆلان بەخە یال دوا ی بۆنی پرچی
بکەوی . .

بەرد قاچی نیە ئە گەر یاساوی بۆی بیچی راکات و
خۆی بزرکات . .

دایکی نیە کە بمری بۆی بگری و
باوکی نیە ئە گەر لاساری کرد
هەرەشە ی لی بکات

ولاتیکی تاییه تیشی نیە
کە لە پیناوی دا خۆی بە کوشت بدات . .
بەرد لە هەر شوین و جیگایه کدا
خۆی دۆزی بهوه
جی ی خۆی دە کاته وه و

توند توند پیوه ده لکئی !
بهرد ههر گیز یادی جیی رابوردووی خووی
ناکاته وهو

خه می بو ناخوا
ئه گینا روژی له روژان
بهردیک ، نامه یهک ، یا
شیعریکی ههر ده نووسی
له گه ل ئه وه شدا

وه کو پیشینان وتوو یانه :
« بهرد له جیی خووی سه نگینه »
ههروه ها مروقیش

که ژانه خو له همیشه کهم
وه کو ده ریا یه کی کول او کول ده کشی و
زامه له کهم وه کو دو که لیک قورس
به سه رانسه ری له شمدا
ده گه ری و

نامویی یه کی شین ده بیته ئاسمانی
دله نه ستیره کهم . .

خه میك له شانیه گیانمداده روی
وهك خه می زه وی بی باران . .
ئیتتر په نجه کانم

ده بنه ره زی چری هو نراوه و
چوله که نه وسنه چاو پر خه ونه گه وره گه وره کان
تی بی به رده بن و
ده نك ده نك

هیشوو و پیروزه کانی ده قوز نه وه . .
. . .

ده تو ش و هره ماچه نیر گزه کانم
وه کو ملوانکه له مل که

ئاي من له چەرخىڭدا دلدارى دە گەم
نە فرەت لە خۆشەويستى دە گا . . . !

ئەرى بىشى لە هيچ دەرمانخانە يەك

دەرمانىكى تايبەتى نە بى

ئەم ئەوينە گە ورە يەم

لە بار بەرى . . . ؟

ئەي بىشى

لە هيچ دەرمانخانە يەك

سلفاتە يەكى تايبەتى

دە سنە كەوى

كە ئەم شاعىر يتييەم

بكوژى . . . ؟

من زور حەز دە کەم ژن بېنم
من زور حەز دە کەم لە توی ی قوول و باسکی ژنیکدا
چاو لیکبنييم و بۆنی پەراسۆ کانی بکەم
ئای من چە ندی پئویستیم بە ئافرە تیکە

لە چەرخیکدا خوشی بویم
کە پیستی شاعیری تیا دە کری بە پۆستال !
ئای من چە ندی پئویستیم بە ژنیکە

لە چەرخیکدا پە نام بدات
کە ناخۆشترین ئوتیل
پە نای شاعیریکی هەزار نادات !

من کە هەست بەو دە کەم
کە ئافرە تیک نیه گوی لە دەنگی زەنگی دلیم
بگری و

نیو ه شه و هۆنراوه کانم بدزی و
بیداته بای شه قامه کان
چە قوی شه رم دە مگروئی و
پارچه پارچه وه کو کلۆ خوی ی
ناو گوومه ئاو
دە تویمه وه

تۆ دەزانى شەرم سەگى چ ئازارېك
لەجەرگم بەردەدات ؟
من ھەر لە منالېيەوہ
شەرمم لە گەل خۆمدا ھەلگرتووہ
منال بووم ، ھېشتا سميلىم نەبوو
ھېشتا نەشيعرو نەدلداريم
نەدەزانى
ھېشتا نەمدەزانى
بۆچى ھەندى منال پۆشتەيەو
ھەندى منال پى خاوسە
شەرمم دەگرد
ھەر لە منالېيەوہ
ئەم ريخۆلە کویرهى شىتتيەم ھەيە
ئەشى شەرم بووبىتە بەشېك
لە سميلىم
لە خوینم !

له چيروكى - زوربادا - ميميكو - ي شيت
دهلى: من ژن نايه نم چو نكه ژن پيلاوى لى دهويم...

ئاي ، له ساويلكه يى و دلياكى ميميكو ...

چونكه نازانى

كه ژن لهم سه رده مه دا چه ندى پروبيانوى زوره

نازانى تالى هه موو پرچى

به لاجانگى كچيكه وه

بؤنى خوئينى شاعيريكى لى دى

- ميميكو - دلياكو ساويلكه يه ...

به پيلاوى پياويكى مردوو

كه روتى له روتان نه نكى بوى دزيوه ...

قابل ده بى ...

ميميكو خه و به ژنى جوانه وه نابيينى ...

هه ناريكى له مه مكى ئافره تى خوشتر دهوى ...

له تى نانى له ليوى كچى خوشتر دهوى ...

تا فكه يه ك ... له ژنيكى روت زياتر

سه رنجى راده كيشى ...

ميميكو شاعير نيه و

دلی له شه قام و گۆلانه کانددا
به دوای بۆنی کچه جوانه کان و شوین پیی
ژنه نازداره کانددا سه ره پرو نابیی
- میمیکۆ - هیچ ههست به وه ناکات
که پیویستی به ئافره تیک ههیه
خۆشی بوی
ئای خۆزگه م به میمیکۆ !

من رقم له ماتماتیکه و ئافرەت و نیشتمانم
خۆش دەوی . . .

من دەزانم که من یاسا و ل نیم ، شاعیرم . . .
من دەزانم که من زۆر رقم له یاسا و لیتی یه . . .
که چی کاتی که تو ده بینم

رۆلی یاسا و لیتی ده بینم . . .
هەر چه ند دەزانم که تو

هیچ شتیکی قاچاقت پی نیه

به لام هەر چه زده که م هه مو و تو ز قالیکی
له شت پیشکنم . . .

هه ندی جار وا ههست ده کهم
هه موو هو نور اوه کانم
گر می زه وی ده یخو او
جان هوه ریگی نه بینر اوو بی ناوو نایشان و
ناسنامه . . .

پر چه دریژه کهی دلداره کهم ده بری و
گوریسیکی رهشی پی ده چنی و
ده مخنکینی . . .

به لام من هه ر پر چی رهشی دلداره کهم
خوش ده وی . . .

که چوله کهی خه ونه نامو کانم
ده دهن له شه قه ی بال و ده فرن
ده لی ی په له هه وری تیشکن
له هیچ سنو وری کدا کو نا کرینه و
به هیچ پاسه وانیک بال بهست نا کرین . . .
جا نه وان چون ده سگیر ده کرین . . .
نه وان نه و په نجه ره گه وره گه ورانه
ده که نه ووه لیوه ده فرن
که دهستی هیچ پاسه وانیک نایانگاتی . . .

ژن هینان زوری تی ده چی و
گه لی بویه و ده رمان و سیپال و ته تکه و
ورد که که له ژن خوی زیاتر
که سی دی ناویشیان نازانی و
ره نگه هه ر نه ش بن
به من ساز نا کرین . . .
ئه ی ته گه ر ژن بیتم له کوی بخه وین . . .
له کوی مالدار ی بکه یین . . .
ئیمه له چه رخ و زه وی یه کدا ده ژین
گوری زورترو هه رزانترو له خانوو
بو مروق . . .
. . .

من حه زم له هیمنی و ئاسو و ده یی یه
حه زده که م چۆ له که کانی گیانم
به ئازادی به ره لای ئاسمان که م . . .
بو ته وه ی هه ژاران
به ئاسانی گوئیان له ده نگم بی
وهك چۆن هه ست به شینایی ئاسمان و

گه رمایی هه تاو ده کهن
حه ز ده کهم شیعره کانم وه کو نانی هه ژاران

سا کار بی
من بیزارم له و چوارچیوانه ی که کوتومت
هه ر له قالبی کیك و کولیچه و کاده و
قه نادی شهوانی رابواردن و به زم و ره زمی

بورژواکان ده چن
من ده مه وی شیعره کانم
هه ر بونی به فری هه ندرین و
رووباری ئاوه سپی و روخانه و فوشه چه پان و

داری به پروویان لی بی
من نامه وی شیعره کانم له ژووری
به خوینی هه ژاران گولآو پزین کراوی
ده و له مه نده کاندای ، هه لواسری و

له گه ل مه ست بو و ندا ، بی بی به گورانی
من ده مه وی شیعره کانم
له دلی مناله هه ژاره کاندای

له ده لاقه ی زنجه بی چرا کاندای
هیلا نه بکات و بژی

تۆ بۆ وه کو دارستانی چۆل مات و تاریکی ؟

وه کو هه وری نه زۆک بی ده نگی ؟

وه کو داری رووت دۆش دامای ؟

تۆ بۆ له و چۆله که په ره وازانه وه

فییری گۆارنی نابی

که شهسته بارانی پایز

تهریان ده کات ؟

تۆ بۆ له و منالانه وه فییری خووشی نابی

که سه ره پای برسیتی و ئاواره یی

هه مو و شه قام و کۆلان و په نجه ره کان

پر له کۆتری گۆرانی شادی و

هه راهه رای به تام ده کهن

گه و ره ترین تاوانی مرۆف

دهسکاری کردنی راستی یه

. . . . دهسکاری کردنی وشه ، ناو ، روخسار

. . . . بیرو باوهر ، میژوو ، ناو نیشان

نیشتمان ، هتد

. . . . ئەم چه رخه ، چه رخی دهسکاری کردنه

ئای توخوا ، دهسکاری نامه و شیعره کانم نه کهی ؟

هه مو و عاشقېك به خو شنه و يستى خو ى ده لى :
خوشم ده وى ى . . .
به لام من ده لى يم : كچى و هره خو ت رووت رووت
كه ره وه و

له قو و لايى چه مى خو ینه شيعره كه مدا
مه له بكه و دلۆ په ى شينايى ئاسمان
له چاوه كانتدا گه لاله كه و
وهك نه و منالانه ى كه له كو يستاندا
ریشۆ له ده گرن

چۆ له كه ى شيعره كانم بگره . . .
. . .

هه رچه ندى خه م دامده گرى
حه زده كه م سه فه ر بكه م
به لام نازانم بو كوى . . . !
خو من نه دايكم هه يه و
نه ده سگيران . .

ته م و مژى غه ريبى و
ته پوتۆزى ئاواره ى پرچه ژاكاوه كه م

••• گه بۆنى مەرگی لی دی ، بته گینی

•• گه شتیکی جوان ده بینم

• گه له بهر کو گایه کدا راده وه ستم و

شتیکی ده گمه ن

••• سه رنجی شاعیرانه م ، ده دزی

• ده لیم چه ند ژهمی نان ناخوم و

••• پاره کو ده که مه وه ده یکر م

••• به لام ئای ئاخر بۆ کئی بکر م

••• خو من

••• نه دایکم هه یه و ...

••• نه ده سگیران

• نه کچیکیش داوای دیاری یه کم

• لی ده کات ••• !

(۳۲)

من ده زانم ، پشکوی وشه
نه بۆنی هه یه و نه بۆنی ده بی
به لام هه ندی وشه ی نهینی
له چاوی ئەو کچه دایه
هه میشه ماسولکه تیشکه کانم
پر له بۆنی شادی و
ئەو هه وره ره نگاوره نگه ده م پر له گۆرانیا نه
ده کا

که له با ده نگخۆشه کانی کوردستاندا
ئەو بایانه ی که په نجه ره گه وره کانی
دلیم چۆل ناکه ن
هه ر کۆچ ده که ن . . .

هه ندی جار په ژاره یه کم هه یه
وه ک په ژاره ی کیلگه یه ک
که هه ست به کۆچی هه وربکا
بۆ ئەو دیو سنووری زه وی . .
هه ندی جاریش واهه ست ده که م
کۆتر یکی نامۆم و

ھەموو منالە ھارو ھاچە گانی زەوی
راوم دە نین . . . !

ھەموو دارستانە گانی جیھانم
لی دە بیته ناوچە یە کی قە دە غە ی
بە ئاگر پەرژین کراو . . .

ئای ، ئەو بۆچی خۆشە ویستە کەم . . .
لەو پرچە رەشە یدا

کە وەك خەمە کەم درێژە
نامشاریتەو . . . ؟

ئای خۆشە ویستە کەم
پرچی بۆ کی درێژ دە کات . . . ؟
ئە ی من بۆ کی

ھۆنراوہ خەونە کانم
لەر ووباری خوئی زەوی دا
وہ کو : گولی تیشک و
ئەستیرە ی خوین . . .
دە چینم . . . ؟

ئايە روژى لەرۆژان ريت كه وتۆته
هيچ هەر اچخانه يەك ؟ . . . ؟
هەر اچ خانه جيھانئىكى تايبە تيبەو لەھەژاران
بەولاولە كەسى دى سەرى پيا ناكا . . . ؟
بورژوازى هەرگيز پەيوەندى بەم جورە
بازارانەو نىەو

لەو ولاتە پر لەعە تىرى كۆن و بوخو و پرو
ديارى هەرزان و كليل و قفلئى ژەنگاوى و
تەمى هەناسەو ، پەرۆ شىرو . . .
پانكە قوپاوو ، راديو شكاوهدا
هيچ سەفرو نوينەرىكى نىە . . .
هەموو برژوازى يەك دەتوانئى لەنزىكترىن و
گەرەترىن كۆگا و موغازەدا
پيوستى يەكانى خوى بىكرئى

جائیتر بۆچی ، نیخه نیخو به در یژایی ماوه یه گی
زور . . .

راوه سستی و ئاره قه ی ره شو و سپی دهردا
ئهمه چیه ده یه وی شتیك بکری . . . !

ئهو هه مو و پانتۆله کۆن و
کراسه شرو

کاسکیت و قه مسه له عه نتيکانه

هی هه ژارانن و هه له بالای هه ژاران دین و

ته نیا هه هه ژارانیش

هه ست به تام و له زه تی ئهو بازاره ئه فسانه یی و

عاجباتییانه ، ده کهن . . .

هه مو و شتیکی کۆن له و بازارانه دا

ده فرو شری و هه ر شتیکیش

چه ند نرخیکی هه یه . . . !

هیچ شتیکی هه ر اجخانه نرخیکی تاییبه تی و

دیاری کراوی نیه . . . و

ئاوہ گو وہ زیری ئابووریش لہویدا
قسہی نارواو لہو قہ لہ بالغی و ہہراہہ رایہ دا
ہہموو دہ نگ و ئاگاداری و روونکردنہ و ہہک
با دہ یباو بزر دہ بیی . . . !

خو ئہ گہر خوانہ کہران یہ کی لہو بازارہ دا
ماریش پیوہ دا . . .

کہ ہاوارۃ کرد ، خہ لک وادہ زانن

شت مہزات دہ کات . . . و و

کہ مردیش رہ نگہ و ابزانن کو مہ لہ پەرؤیہ . . . !
من لہو جو رہ جیگایانہ دا

ہہست بہ خو شیبہ کی سہیرو نہینی دہ کہم . . .
لہزہ تیکی چر دہ مدزی و

لہو دوورگانہ دا کہ لہ ہیچ نہ خشہ یہ کدا
ناویان نیہ . . .

ئاسوودہ یبہ کی تہواو . . .

خوشنوودم دہ کاو ئہم بزوینی . . .

کاتی کہ ہہستیش بہ بزہی

روخسارہ نوقمی بو یہو

چہوری و تہ پوتوزہ کان دہ کہم . . .

ہہوری شیعیریکی جوان و توورہ . . .

به سهر لو و تکه ی خه ونه دووردووره گانمدا
داده باری . . .

هه مو و هه راجخانه کان
لو ولده کریین و

چۆل ده بن . . .

به لام شیعره جوان و توورپه که ی من ، گهرچی

ته و او ده بی . . .

ته و او نابی . . . !

زۆر جار که برسیم ده بی
حه ز له کۆلیره یه کی گهرم گهرم ده کهم . .
ئای بۆنی کۆلیره ی گهرم چه ند خوشه . . . ؟
رۆژانی منالیم بیر ده خاتوه . .
ئه و رۆژانه ی که دایکم نانی ده کردو
حنه و مارمارۆ که و په پکه به کونجی و
که لانه ی بۆ دروست ده کردم . .
ئای دایکم کوانی . . . ؟
هیچ نانیك ئه وه نده ی نانی دهستی ئه و
خوش نیه . . و
هیچ نانیك برستیم تیر نا کا . .
نانی دهستی دایکم نه بی . . . !

شاخ له سه رمد
جار جار رو و باره و ، جار جاریش
ثافره تیکی رو و ته و
جار جاریش زمانیکی نهینی به و
لی تی ناگه م . .

ته ری بشی شاخیش وه کو :
دار ، مهل ، مروف . . .
مردن که ولی بکات ؟ . . .

منیش شاخیم
شاخ ناگری و منیش ناگریم
شاخ ناترسی ، منیش ناترسی . .
شاخ کوت ناگری ، منیش کوت ناگریم . .
من و شاخ بهك رو خسارمان هه به

من و شاخ هاوړی ی په گترین ۰۰

من و شاخ جیوهی زه وین به دهس ناگیریین !۰۰۰

له نیوانی پرچی خه م و
لقه دووره کانی زامه گه وره که مدا
چاوشار کئی ده که م
جار جار باخیکی بیی ده رگا و
هه ندی جاریش
بیستانی شه مامه ی ئاگر
ده دۆز مه وه . . .

جار نا جار یکیش
خۆ له میشیکی لینج
هه نگا وه کانم کو ت ده کا و
ده بيم به داهۆ لیکي وشك و زر . . .
× × ×

ئای ئه گهر پیغه مبه ریک ده بووم
نه مردووم زیندو ده کرده وه و
نه ده چووم بو ئاسمان
زیندانه کانی زه ویم ده کرد به ئاو
× × ×

ئای ئه گهر پیغه مبه ریک ده بووم . .

داوام له خوا ده گرد . . .
نه خشه يه کي دي بو زه وي دارپيژي . . . !

× × ×

ئاخ نه گهر يه ک چر که يه ک
تاجي ده سه لاتي خوا يه تيم

له سه ر ده گرا . . .

خوشه ويستيم له هه مو و دليکدا

ده گرد به خوین . . . !

× × ×

به لام من شاعيرمو

شاعيريش هه ر نه وه نده ي پي ده گري

وشه بکا به چه قوو

هه ر نه خشه يه ک

پيش له دا يکبو و ني خو ي کيشرا وه

و نجر و نجر ي کات . . .

هه ر ئاسمان يکيش ، به ر له خو ي

دامه زرا بي

بيرو و خيني . . .

هه ر زه وييه کيش ، به ر له خو ي

دروستگرابي . . .

لىى ياخى بىى !۰۰۰

× × ×

من نه جگه ره ده كيشم و

نه ده خو مه وه و

نه سوارى پانسكىل ده زانم و

نه حه زم له مرد نه ۰۰۰

به لام توم خوش دهوى ۰۰۰ و

تو يه كه م ولات و

دوا ولاتمى ۰۰۰

تهى نيشتمان !۰۰۰

له شينايي قوول و فينكي
دارستاني قز باراني
وشه هوره سوره كاندا
بو چوله كه يه كي نامو ده گه ريم
تيزه وهك :

تيشك . . .

بي ره نكه وهك :

ئاو . . .

پشكويه ئاگري نه مريي
له ده نوو كه مرواري يه كه يدا

هه لگر تووه . . .

ئه وه دلمه . . .

بزر بووه . . . !

من تۆم خۆشدهوی و ناتوانم زمانم بگۆرپم و
بلییم تۆم له بیرچۆتهوه

ئهوه تا من دهسته زامریژه کانمت

بۆ دریژ ده کهم

به لام هه رچه ند ده کهم ، به تۆ ناگهن !

که منال بووم ، خه یالم ده کرد

له سه ربانیکی به رزه وه

داریکی دریژ له مانگ بخشینم

واریکه وت که مالمان بۆ خانوو یه کی دوو نهۆم

باری کرد

خۆشی یه کی فره سه یرو به تام

له دلما چوزه ره ی کرد

ئیواره سه ر که وتمه سه ربان

داره درپیره کهمم بۆ مانگ

دریژ کرد

ئای ره نجه رپۆ خۆم ، مانگ له کوی و

نووی کی داره کهم ، له کوی !

ته لاری خه ونه گه وره و سه وزه کانم

له ره شه بای وهر زیگی بی ناودا

ههره سی هیناو

ههر شوین و هه ته ریشی نه ما . . .

داره که مم شکاندو

ئیتتر بپر ای بپر ، تا کو ئیستاش
جاریگی تر بیرم له وه نه کردۆ ته وه

بیم به هاوړی مانگ . . .

ئه مپووش ، ههر چه ند ده زانم

من و تو زور له یهك دوورین . . .

به لام جار له دوای جار

دهسته پر له شیعره کانت بو دریژ ده که م . . .

بو دهسته بچکۆ له کانت ده گه پریم . . .

من دهسته نه رم و شله بچکۆ له کانت

خۆشدهوی . . .

ره نگی دهسته کانت نانی هه ژارانی

ولاته که مم بیر ده خاته وه . . .

به منالی به دریژایی روژ

راوه چۆ له که م ده کرد . . .

که دایکم تی گه یاندم

برسیتی چۆ له که کان ناچار ده کات

گه بکه ونه فاقه گه مه وه . . .
ئیترا داوو فاقه کانمم شکا ند
که وتمه دلداري کردن
له گهل چۆ له که کاند
دانم بۆ رو ده کردن و

نه مده هیشت منالان بهردیان تی گرن . . .
ئه ی تو که ی له زمانی شاعیر
تی ده گه یت و

فییری خو شه ویستی شیعر ده بی
ئه ی کچه دل مه پر مه ره که ! . . .

بای ئەم بە یانی یە ی ئەم شارە ژە نگنە
سارده ، منیش له چاوه پروانی تۆدا
دەبم بەچەمی خە یال و ئە ندیشە ی
پەرت و بلاو . . .

ئەم با ساردهم پی خۆشەو
حەز دە کەم کەو لیم بکات
چونکە بۆنی ئاوو هەوای شاخە بۆرە کۆنە کانی
شارە کەم
بیردە خاتەو . . .

مناڵ بووم ، بە یانیان زوو ، هەل دەسامو
بەرەو قوتابخانە ، دە کەو تمه پری
ئای چە ندی رقم له قوتابخانە بوو . . .
لهو خانۆ گەورە یە ی
کەوام دەزانی زیندانیک ی بچوو کە . . .
نازانم بۆ ئەو و نده ، رقم له هە ندی مامۆ ستایە
گەلی مامۆ ستا . . .

گفت و گو نازانن بە دار نە بی
تەمی قوتابی نازانن بە دار نە بی . . .

ئاي جا جياوازي له نيواني
قامچي ياسا وليك و

داري ماموستايه كدا چيه ۱۰۰۰!

ئاي جا جياوازي له نيواني
ماموستايه كي توورپه و داربه دهس و
ياسا وليكدا

كه له سه ره ريه كدا لپت زيت ده بيته وه
چيه ۱۰۰۰!

من نازانم ، خه ونه كاني كاتي شيتگيريم و
ته نديشه كاني ده مي فيداري و پهر كه مي

شاعيريتي چون واگورج
به زوري ته شه نه ده كاو

هه موو پرزوله يه كي دل ده گريته وه ۱۰۰۰ و
له هه موو دلوپه خوينيكي له شدا

بنج داده كوتتي ۱۰۰۰!

من نازانم ، من بو ته وه نده توم خوشده وي ۱۰۰۰!

بو من داريك يا به رديك له دلما نازي ۱۰۰۰!

بو من دلم له ته ستيره يه كي دووردور ناچي ۱۰۰۰!

ته ي بو شه يداي

ماسييه كي قه راخي ديجله ي سه ره پو نابم ۱۰۰۰!

...

تۆ دەریاییتو ، دەشزانیم دەریا
نەخۆشەویستی دەزانئی و
نەوهرزی ئەوین و کۆچی هەیه
تۆ دەریاییتو دەشزانیم دەریا ، بەندەری
هەموو خۆزگە یەك ، وەکو کەف
لەشە پۆلە تۆرە کانی دا رادەمالئی
تۆ دەریاییتو دەشزانیم دەریا
هەموو ئەو شیعرانە دەسپێتەو
کە شاعیرە شیتو دلدارە کان
لەسەر باسکە رووتە کانی
دەینوو سن !
بەلام لەگەڵ ئەوەشدا
من هەر دەریام خۆشەوی و
گۆرانئی نامۆ
پۆشە پۆلە کۆچەرە کانی
دەنووسیم و
دوای تەمومژە
بئی شوین و هەتەرە کە ی دە کەوم و
لەسەر لووتکە ی کویستانە کاند
لەناو باچرە کاند

بۆنى ، دەريا ...
هەلدەمژم ...
ئاخر ، دلدارم ، دلدار ...

كەسەر لە - شارە كەم - كفرى - دەدەمەووە
بەو شەقامانەدا گوزەر دە كەم
كە بۆنى ھاروھاجىيى مناليميان پيوە لكاوہ ... و
لىى نابيتتەوہ ...

كە بەو كۆلانانەدا تيدە پەرم
كە بە گولى چاوشار كى و خوشەويستى من
تە نراون ...

مناليسى خۆمىم بىر دە كە يتتەوہ
ئەو رۆژانەى كە سەر ئە كە وتمە سەربان و
دلى خۆمىم وە كە مە ليكى بى ناو
بەدواى كۆلارە كەمدا بەرە لادە كرد ...
ئەو رۆژانەى كە وام دە زانى كۆلارە كەم
لە ئاسمانيش بەرزتر بۆتەوہ ...

X X X

بەديار كىلى گۆرە كەى دا يكمەوہ
رادەوہ سستم و
لە گەلى دا دە كەومە گفت و گۆ و
پيىكە نين ...

من پئی ده که نیم ، هه ندی کهس
واده زانن ده گریم !...
جا بۆ بگریم ...
خۆ دایکم هه رچه ند مردوو
ئه وه نیه له هه موو هۆ نروو کانمدا
لایه لایه ی دلیم ده کات ...
× × ×

هه موو ئه و هۆ نراوانه
بۆ دایکم ده خۆ ینمه وه
که بۆ ئه و پرچهت نووسیومه
که ئه وه نده ی هۆ نراوانه
خۆ شیم ده وی و
ئه وه نده ی ئه و هه ورا نه ی
که گول له خاکی ولاته سه وزه که مدا
ده چینن ...
تامه زرو یانم !...
ئای خۆزگه ده مزانی
ئایه دایکم ده زانی که کورپه شه رمنه که ی
جارانی ...
بۆ ته شاعیر و دل داری ده کات !...
- ۷۷ -

ئەبىي دايكىم چى بلىي ، ئەگەر بزانيي
دەمى تۆۋ

لەشە تيشكە كەتم

لەو نانە خۆشتر دەۋىي

كە جاران ئەو بۆي دە كىردم

ئەبىي دايكىم چى بلىي ، ئەگەر بزانيي

تالىي لە قىزە كەي تۆم

لە پەرۋى سەۋزى ھەموو نەزەر گاكەن

لەلا پىرۋز ترە !

ئەي ئەبىي دايكىم چى بلىي ئەگەر بزانيي

خۆشەۋىستە كەم كەۋلەم دە كات و

لە چالە خويى زىستانىي

ئەم سەدە نە فرەت لىي كىراۋەدا

بە جىمدىيلىي ؟

که جار جار ده سستم ده گری و تال تال پر چه که ت
ماچ ده که م و

په نجه کانم ده بن به منال و
لامل و گوناو قول و باسکت ده لیسنه وه
ده بمه فهرهه نگی شیعر و شادی و ئوخه ی
له زه تیگی ده وروونی سه یر
دارستانی ئاسووده یی و

خوشنوودی . . .

له دلما ده پروینی و ده حه سیمه وه . . .

ده بمه بالنده یه کی نه فسانه یی و
هه موو کیشوهره کان ده گه رییم و

له شه پۆلی هه وری گۆرانی هه موو ده ریاکاندا
مه له ده که م و

هه موو نه ستییره دوور دووره کان ده پیشکنیم و . . .

وه کو پیغه مبه ریگی داستانی ئاینه کان
ده گه رییمه وه و

له سایه قه ی خه سستی چاوه جوانه کانتدا ،
خه وده بینم ! . . .

مه پرسه چ خه ویک ! . . . !
ده بی خه ونی شاعیریکی ته نیا
له شاری دوو که ل و ته مدا چی بی ! . . . !
بوچی نازانی گو له گه نمی کیوی تی نو و
خه و به چیه وه ، ده بینئ ؟ . . . ؟
بوچی نازانی په ره سیلکه کوچه ره کان
خه و به چیه وه ده بینن ؟ . . . ؟

هه ندی جار و اهه ست ده که م
که نه م جیهانه شیتخانه یه کی گه وره یه . . .
هه ندی جار واده زانم لیت بیزار بووم . . .
هه ندی جاریش و اهه ست ده که م
که ده می تو : دلۆ په بارانیکه
نه می مژم و هه ر نه می مژم
نه نه و ته و او ده بی و
نه منیش هه ست به مچور که و
ته زووی فینکی له زه تی تیر بوون
ده که م ! . . . !

ٲيواره يه كي قووله و ٲينوٲٲيه كي دوورم له
ناخدايه

ٲم چا يخاننه يش ٲر ٲره، له: ساخته چي و دروژنو
شاعير و فالچي و چيرو ڪنووس و قومار بازو
بي ڪار و شٲٲو ... هٲد ...

هه ريه ڪهش خه م و خوژگه ي خو ي هه يه ...
ٲه وه تا شٲٲٲڪ له سه ر ٲه سڪه ميله ڪه ي به ران به رم

ٲه ماشاي روژ نامه يه كي ڪون ده ڪات ...

ٲم شٲٲه خوٲنده واري نيه و

جگه له ٲه يڪه ره لا وازه ڪه يو

چال و چولي رووه نو قمي خه مه ڪه ي ...

ڪه له لم و دوو ڪه لي ڪوٲره وه ري ٲم چه رخه

سوژاني يه دا، ون بووه ...

ٲيٲر هيچ شٲٲڪ به م ژيانه وه ي نه به سٲو ته وه ..

ٲاي له سا ڪاري و دلٲا ڪي شٲٲه ڪان ؟ ... ؟

ٲه ي ٲيم نه و ٲي شٲٲان هه ميشه

سا ويلڪه و دلٲا ڪن ؟ ... ؟

ده ٲا ٲم شٲٲه ڪوٲره وه ري و

گالتەو گەمەي خۆي ۰۰۰
هەلگري و لەبەر ئەو شەقام و کۆشکانەدا
هەليان ريژي و بلاويان بکاتەو
کەتەنيا پەنای ديوارو شوسته کانيان
دالدهي دەدەن و جيگاي دەکەنەو ۰۰۰!
۰ ۰ ۰

منيش خۆشەويستى يە گەورە کەم
لەدلمدا هەلدەه گرم و لەبەر پەنجەرەو دەرگاي
هەموو کچيکدا، گوراني دەلييم
هەموو شارو گوندو کويستانەکان دەگەرپيم
بۆ کچيک خۆشي بوييم ۰۰۰!

هەر گوراني دەلييم
هەر گوراني دەلييم
تاوہ کو دلم دەبيته پارچە يە ئاگرو
دەبم بەخۆ لەميشيکي پيروز ۰۰۰
جائەو ساتە لەهەموو زەويدا شاعيريکي دي
لەدايک نابي ئەوندەي من توي خوش بوي ۰۰۰
کچي هاکا دلم گري گرتو
ئاگري گوراني ئەوين کلوکوي دامراندەم
جا ئەوساتە : هەموو ئافرەتاني زەوي

له پيش هه مووشياندا ٠٠٠ تو
له كوشتنى مندا
به شدارو تاوانبار ده بن ٠٠٠!

بانگی مانگه زیویینه دم پر له بارانی گولی خه نده
ته ره کان

ده گم ، بۆ ته وهی بۆ ئاسمانم ببا . . .
ئای به لام مانگ چهند دووره و چهند دلره قه . . . !
له قوزاخه ی ئازاره مزره کانداندا
به ته نیایی جیمدیلی . . .

نه دهس ده داته په لم بۆ ئاسمانم به ری و
نه خو میشس بالم هه یه بفرم و
نه شاخیکی بلندیشس له م شاره جه نجاله دا هه یه
پیا هه لگرتیم و له لوو تکه یه که وه
به سه ر په نجه ره ی چاوی ئه و کچه ناسکو له یه دا
بروانم و پرچه ، پرشو و بلاوه که ی
له باره شه کانداندا کو که مه وه . . .

حه ز ده گم خوا بمکا به منالیکی لاسارو
به ره به یانیک سه ر که ومه سه ر به رزترین ته لاری
ئه م شاره ئاوسیپی خه ونی چه قوو
گورانی گولی و
شبادی هه ورو

خه می تیشک و

به یا نامه و

بر سیّتی و

هه ژاری و

هه زاران هه زار . . . شاعیره داو

بانگی کچه پرچ ره شه که بکه م

تاوه کو هه مو و وشه کان ، ته واو ده بن ! . . .

بۆ چاوه پر له بارانه کانی بگه پریم

ئه و چاوانه ی که به بی پاسه پورت و پسو و له و

به خیر و ایی تیشک . . .

وه کو دوو بالدار له په لکه ره نگینه ی دلمدا

لانه ده که ن . . .

. . .

گه ر منال بو و مایه

حه زم له جه لو او گه زو ده کرد . . .

ئه گه ر چۆ له که بو و مایه

حه زم له گه شتی شینایی ئاسمان و

خه رمان و سه ر په ریز ده کرد . . .

به لام شاعیرم و کچیک و شاریکم

خۆ شده وی . . .

کچه که په لکه ره نځینه په
شاره کوش ، ناسمانیکی بی دهر گایه !

پيش چەند سائىك خۆم و چەند ھاوړى يهك
له بهر دەرگای ته جنیدی شماره كه مدا
چاوه پروانی نه وه مان ده گرد
كه بۆ سهر بازیمان بهرن . . .
دایك و دلدارى هه موو ھاوړى ئكانم
بۆ خوا حافیزی ئاماده بوو بوون و
ئاسمانى چاوه دووره كانیان
ره شه بای گریان و سۆزو خو شه ویستی و خه م
دایگر تبوو . . .
برژانگه كانم بوون به دارستانی فرمیسكى
قورسو
مه لی خه م . . .
چونكه من نه دایكم و نه خو شه ویستىك
بۆ بهرې خستتم نه ها تبوون
ئای چى له بې دایكى و له وه ناخو شتره كه
له زه وى دا
كچىك نه بې له زمانى شاعیرىك بگات ! . . .

که سه‌ربازیش بووم
جانتای هاوری سه‌ربازه کانم
که له ئیجازه ده‌هاتنه‌وه

بوونی دایک و ده‌سگیرانه کانیانی لی ده‌هات ۰۰۰
به‌لام جانتای من بوونی گولی شیعری نامویی و
خه‌می ئاگر ۰۰۰!

خۆشەوېستىم خۆشەوېستى راستەقىنەم
ئەو ئافرەتەيە كە خۆشى دەوېم و
ئەم وشانە ئاراستەي ئەو دەكەم و
ھەموو ئافرەتتېكىش بۆي ھەيە
كە بېتتە ئەو خۆشەوېستە !
ئىمە لەزەوى يە كدا دەژىن
كە ھېشتا خۆرى راستەقىنە نەيدۆزىوۈتەو . . . !
ئاي كەي ھەتاوېكى ئەو نەدى زەوى ھەلدى و
شانەي تاريكايى ئەم سەردەمە ئالۆزە
بەرۈوبارى رووناكى و
بارانى ئەو خەونە خۆش خۆشانەي
كە وەك كۆترە كېويىلە ھاروھاجن . . . و
وەك گولە ھە نار جوانن و
وەك گەزۆ شىرىن . . .
ئاو دەدات . . . !
ئاي كەي ئافرەتتېك بە راستى و وەك خۆم دەمەوى
خۆشى دەوېم و
دەمارە پىر لە تىنوئىتتېيە كۆنە كانىم

به خوشه و یستی و لهزه تی نه وین ، نه ته نی ؟

جاریکیان فلیمیکم بینی ده رباره ی رزگار کردنی
شاریک بوو . . . سه رباره کان نه گهرچی
برسیتی و

خه م و ترس و راجله کین و
بی نازی ، باری گیانی قورس و ماندوو کرد بوون . .
به لام هه ر تامه زرؤی
تامی ژیان بوون . . .

تامه زرؤی بوونی چه می با بوون . . .
چوارو پینج له په ناگا و هه شارگا کانیا ندا
له سه ر چیچکان ریز بوو بوون . . . و
پیکي به ختیان هه لده دا . . .

سه ر بازیک که رو و خساره ماندو که ی
له توئی ریشیکي تو زاوی دا پیده که نی
دهستی دایه پیکیک و

به ر له وهی نو شی کا وتی :
تاخ ده ترسم گولله بمبیژی و
له شم بکا به سه ره نگ و
جاریکی تر . . . بپرای بپر

ئافره تىك ماچ نه كه م . . . !

. . .

كچى منيش ده تر سىم بىرم و
ئافره تىك خوشى نه وييم . . . !

چاوه كانت وه كو پهره سيپلكه ي لانه رماو
خه مبارن ، نه ي كچه شه كره كه
تو بو ژوور يك ده گه رپي ي كه دالدهت بدات و
له م سه ده شووم و نه گريسده دا
ئاواره ي شه قام و شوسته كان ، نه بي
منيش يو كچيك ده گه رپيم
كه وهك دارستانه كانى ولا ته نوقمى به فره كه م
شووخ و دلگير بي ، و . . . وه كو بارانى به يان يانى
پايز
فيناك بي
نه و كچه ش تو ي ، تو . . . !
ژوور ولا تيكى بچكوله يه و مروف ره گى تا يبه تى
خوى
تيا دادا ده كو تى . . . و به نه ختى زهوى يه وه
ده نووسى
گول . . . تو زقالي زهوى هه يه و باوه شى پيا
ده كاو
ره گى تيا بلاو ده كاته وه و

که ره شه بایه کی چه تو و نیش
هه لی کرد . . .

هه لئه پر ووقی و

تیکه لی خاک و خوئی زه وی ده بی . . . !

ئه ی بۆچی هه موو مروقیك

ژوو ریکی تایبه تی ناده نی

تاوه کو بنجی خوئی تیا داکوتی و

گورانی و گریانی خوئی تیا هه لریژی و

هه موو ئاره زووه قه ده غه و ناقه ده غه کانی خوئی

تیا جی به جی بکات و

وه کو دلۆپه بارانیك تیا بتوینته وه . . . ؟

ئاخر خو هه موو دلۆپه بارانیكیش

ولاتی خوئی هه یه

ئه ی مروق بۆ نه بیی . . . ؟

من دەرزانم تۆ نوپۇز ناگەي . . .
بەلام ئەشى رۆژى لەرۆژانى ھەيى
ریت كەوتىپتە مزگەوتىكى ئەم ولاتەوہ . . .
ئايە ھىچ رۆژى لەگەل داىكتدا
سەرت لەنەزەرگايەك لەنەزەرگاكانى
ئەم شارە نەداوہ ؟ . . .
خۆزگە ئىوارانىكى رەمەزان
سەرت لەنەزەرگايەكى مزگەوتىك دەداو . . .
بەچاوى خۆت ئەو ھەزاران ھەزار برسى و
رەش و رووتەت دەيىنى . . . كە چاوەروانى
خىرو زەكات و سەرفترەو بابۆلە نان دەكەن
مروّف كە سەر بەو جۆرە جىگايانەدا دەكات
وادەزانى ھەموو ھەزارو برسىيەكانى جىھان
لەويدا كۆنگرەيان ھەيە
دەستە بۆ سوأل درپۇز كراوہ كان
لەژمارەى دارەكانى جىھان زياترن . . .
دەستە برسىيەكان ، دەست نىن ، دەمى نەھەنگن
ھەموو شتىك لووش دەكەن . . .

هه تا دارو به ردیش ده قۆز نه وه و له جۆر که کانیاندا
حه شماریان ده ده ن

ئێ خۆ دارو به ردی ئه وی موفه ر که و
له ده ردو قه زاو به لای ناگه هان
ده یانپاریزی !

ده سته برسپیه کان ، مانگرتن نازانن
به لام ته نیا هه ر در یژ کردنیان
خۆی له خۆیدا دروشمی
ناره زایی یه کی قوول و بی ده نگه !
. . . .

ئه ی برسپیه کانی جیهان
من له گه لتاندام

وه رن تی کرا ده سدر یژ که یین
به لام بو سو الکردن نا
به لکو بو تفه نگ ، تفه نگ
دزی : ئیمپریالیزم و

زایۆنیزم !

ئەم چاخە ، چاخى وشەى پو و چەل و بۆيە كراوہ ..
سەدەى شاعىرۆكەى ساختەچى و سوالكەرہ ..
سەدەى فرۆشتن و كرىنى بىر و باوہر و مېشك و
دەر و ونە . . .

بە تاك و ، بە كۆ . . .

چاخى مەرگى خۆپرايى يە . . .
لە پېچەى ھەمو و شە قامىكدا
مەرگ : چاوہر پېتە . . .

لە ھەر شوينى بىرى لى ناكە يتەوہ . . .
مەرگ : پاسە وانتەو لە خزمە تتدايە . . .
. . .

ئەم چاخە ، چاخى شىواندن و گرىكو پىرە يە . . .
ھەر وشە يەك بە ھەزاران فرت و فىلى
ئۆتە ماتىكى و ئەلكترۆنى . . .

كلك و گوئى و قەسرو جەمدە كرى
بۆ ئەوہى خزمەتى چىنى برژوا بكات . . .
دەبا فىرى ئەوہ بىن چۆن شتى رەسەن و ساختە
لە يەك جيا بکہ ينەوہ . . .

دەبا فيرى ئەوہ بين ، راستيمان له : دۆندرمەو
گولآوو شانەو ملوانكەو ماچ
خۆشتر بويى . . .

من فەرھەنگ نیم
بەلام ھەموو ئەو و شانە
کە : مێردەزما ئەم سەردەمە تاریکە
تیا ناژی
لەلای من دەسە کەون . . .
کەسێش نایاندۆزیتەو
بۆنی گولای پرچە درێژە کانیان ناکات
تەنیا ئەو کچە نەبی
کەخۆشی دەویم . . .
ئێ دەتۆ ئەو کچە بە . . .
ئەو کچە دل مەرپەرە کە . . . !

دلم دهر گایه کی هه یه
جگه له خو شه ویسته کهم کهسی دی
په ی پی نایا
دلدارانی به فریش نه بی
کهسی دی
بوئی گو له نهینیه کانی
ولاته گورانییه کهم
ناکا

. . . .

ولاته گورانییه کهم
له دلمدایه و
نازانم چه ند به شی دلمی داگیر کردوو
به لام هه ست ده کهم
که هه میشه وهك :
با
تهوین
خهون

هەر ته شه نه ده گاو گه وره تر ده بيته وه . . .

.

نه شاعير

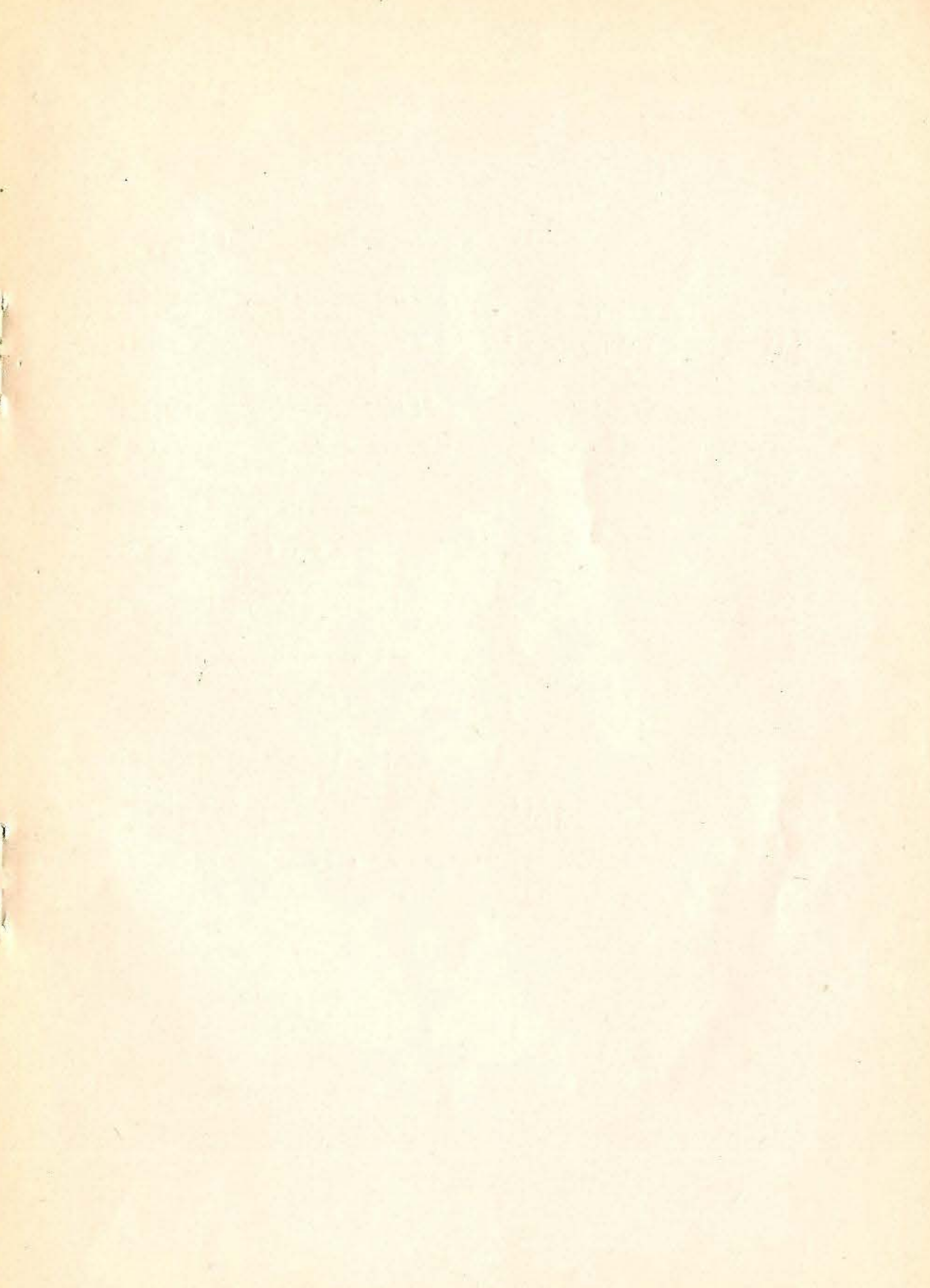
له زار او هي منال تي ده گاو

نه منيش ده زانم

ولا ته گورانييه كه م ، چه ندي فراوانه . . . !

من نازانم چۆله که دووره کان
خه و به چیه وه ، ده بینن ...
به لام هه ز ده که له شه ویکی ساردی زستاندا
بیم به هه وری خوین و
له نیوانی مه که کانتدا ... دریشترین
هۆنراوه ...

بنوسم ...
من شاعیریکی منالم
جیاوازیش له نیوانی من و
هه موو مناله کانی جیهاندا
ئه وه یه ... که :
ئه وان هه زیان له : دایکیانه و ...
من هه زم له تۆیه ...

له به رهه مه چا پکراوه کانی شاعیر

۱- خواو شماره بچکۆ له که مان •

۲- ناماده بوون بو له دایکبو و نیکی تر

۳- پرچی ئەو کچه ره شمالی گهرمیان و

• کوئستانمه

۴- گهرده لولی سپی •

۵- ئەو نامانهی که دایکم نایانخوینیتنه وه •

۶- جوانترین دی •

نرخي (٤٥٠) فلسفه

لی بونه وه له چاپ ٢١ / ٥ / ١٩٧٩
ژماره ی سپاردنی به کتیبخانه ی نیشتمانی
له به غدا ٧٠١ سالی ١٩٧٩

نرخى (٤٥٠) فلسه

چاپخانه مى „ الكواوٹ“

بهنگدا - ١٩٧٩